

for at faae en god Løn og en god Bedrift til at leve af.

Formanden: Den sidste Udtalelse er ikke berettiget.

Strøm: Jeg skal blot sige et Par Ord med Hensyn til hvad den ærede Ordfører har udtalt angaaende § 21. Jeg er i en vis Henseende aldeles enig med ham i, at det er egentlig fra Menigheden, at Kirketugten skal udgaae, og jeg troer at det ikke blot er, som han sagde, reformatorisk, men at det ogsaa er apostolisk, og de Citater, han anførte af Melancton og Niels Hemmingsen, kan jeg godt underskrive. Men paa den anden Side har hverken den apostoliske eller reformatoriske Tid, hverken Melancton eller Niels Hemmingsen tænkt paa saadanne Mænd, som de, der ere foreslaaede i Udkastet. Det er ikke alle saadanne Mænd, som ere over 30 Aar og have ført et uberygtet Levnet, de kunne have meent. Det viste sig tydeligt af Citatet af Melancton, hvor det hed: „Tilfaldelse af anseete Mænd af Menigheden“; thi det er noget ganske Andet. Jeg vilde, hvis jeg skulde komme i det Tilfælde, som § 21 omhandler, ikke gjøre noget Skridt uden at raadføre mig med Menigheden, men jeg vilde allerhelst selv vælge dem i Menigheden, som jeg skulde raadføre mig med, paa ingen Maade for at faae min egen Mening frem eller det Raad, jeg selv helst vilde have, men for at kunne have Tillid til det Raad og virkelig benytte det. Den ærede Ordfører har ikke citeret nogetagtigt, naar han har citeret, at Udvalgets Fleertal har sagt i Betænkningen med Hensyn til denne Paragraph, at Ansvaaret blev taget bort fra Præsten. Der staaer: „en Deel af Ansvaaret“, hvilket er noget Andet. Jeg skal dernæst tillade mig at forklare den ærede Ordfører den Takkeforbindelse, som han ikke kunde finde mellem Udvalgets Fleertals Modstand mod § 23 i det Hele og Tillægget. Takkeforbindelsen er følgende: Vi troe ikke, at naar først denne Ret i § 23 er bleven givet de Menigheder, der oprette Menighedsraad, der da vil blive ret mange Menigheder i det hele Land, uden at de ville komme i Besiddelse af en saadan Institution, brevene dertil ved den Ret, som er

givet i § 23, og vi troe tillige, at naar det først er kommen dertil, at næsten hele Landet er forsynet med Menighedsraad, vil man snart indføre dem i de øvrige Sogne, saaledes som jeg udtalte ved første Behandling. Naar de ere indførte saavidt, vil der nok komme Raad til at indføre dem allevegne. — Den ærede 2den Landstingsmand for 10de Kreds (Vehmann) var saa god at give mig et lille tydst Ord, og skjønt jeg ikke veed, om han vil overføre paa mig personlig dette Ord eller det Mesterstykke af Taktik eller — som jeg hellere vilde kalde det — det Mesterstykke af Jesuitisme, som han henimod Slutningen af sit Foredrag opstillede, skal jeg til Gjengjæld give ham et andet lille tydst Ord, som jeg ikke vil have overført paa ham personlig, men som ogsaa har sin Betydning. Det er det: „Die Juristen sind böse Christen.“ Jeg troer, at jo mere Juristerne komme til at faae Tingre i vor Kirke og vor Kirkeforfatning, desto værre bliver det for den.

Ordføreren: Den ærede Landstingsmand erklærede, at i det Tilfælde, som § 21 omhandler, vilde han ikke forsømme at raadføre sig med Menigheden, men vel at mærke med saadanne Medlemmer, som han selv udvalgte sig. Men det er jo netop dette, der ikke skal være Meningen. Jeg formener, at vi herved blive førte tilbage til de samme Betragtninger, som jeg nylig omtalte: at Præsten anseer sig som den, fra hvem Alt skal udgaae og til hvem Alt skal vende tilbage. Men Lovens Mening er den, at Menighedsraadet skal dannes af Mænd, der ikke ere valgte af Præsten selv, men af Menigheden, for at der skal kunne findes en Modvægt mod Præstens mulig overspændte Strenghed; og naar Melancton taler om „anseete Mænd af Menigheden“, veed jeg ikke, at der kan være tænkt paa andre end Saadanne, som vælges af Menigheden til at varetage de kirkelige Anliggender, som beskikkede og betroede af Menigheden, som vel anseete Mænd paa de kirkelige Anliggendes Omraade.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet: Jeg kan dog ikke lade Forhandlingen om disse Paragrapher i Lovudkastet slutte uden at tilføje et Par forklarende